

10.11.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 95

Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamiseksi kuntalaisia paremmin palveleviksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:6546/08.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:

Mika Periviita

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mika Periviita, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamisesta kuntalaisia paremmin palveleviksi. Aloitteessa kerrottiin osittain linjastouudistuksesta, joka käynnistyi vuoden 2018 alussa. Valtuustoaloitteessa kerrottiin muun muassa linjastosuunnitteluun vaikuttaneista suunnitteluperiaatteista, jotka hyväksyttiin Tampereen seudun joukkoliikennelautakunnassa 24.8.2016 (TRE:3813/08.01.01/2016 Joukkoliikennelinjaston suunnitteluperiaatteet raitiotien vaikutusalueella). Valtuustoaloitteessa kerrottiin myös Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan päätöksestä 11.4.2019, jolloin hyväksyttiin linjastosuunnitelma vuodelle 2021 (TRE:1039/08.01.01/2018 Joukkoliikenteen linjastosuunnittelu vuodelle 2021). Lisäksi valtuustoaloitteessa on kerrottu linjanumeromuutoksesta, joka tehtiin linjastouudistuksen yhteydessä.

9.8.2021 käyttöön otetun linjaston suunnitteluprosessi oli historiallisen pitkä ja sisälsi vuorovaikutusta täysin uudella konseptilla osallistaen kuntalaiset mukaan suunnittelun alkuvaiheista asti yhdessä joukkoliikenneyksikön suunnittelijoiden kanssa kehittämään

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

parhaiten kuntalaisia palvelevaa ratkaisua. Linjastosuunnittelu aloitettiin keväällä 2018 yhdessä asukkaiden kanssa. Vuorovaikutuksen kanavana käytettiin digitaalista osallistumista ja yhteissuunnittelutilaisuuksia eri puolilla Tamperetta. Keväällä 2018 Nyssen nettisivuilla perustettiin oma osio Linjasto 2021, jossa jaoimme koko projektin ajan ja sen jälkeenkin tietoa ja luonnoksia asukkaille ja pyysimme kuntalaisia tutustumaan suunnitelmiin ja kommentoimaan niitä. Keväällä 2018 suunnittelijat jalkautuivat ensiksi maastokäynneille ympäri seutua, ja sen jälkeen pidimme ensimmäiset yhteissuunnittelutilaisuudet. Tilaisuuksia varten olimme tehneet kolmelta eri alueelta alustavan suunnitelman linjastomuutoksesta ja nämä Hervanta, Koillis-Tampere ja Koivistonkylä, Veisu, Muotiala, Nekala -alueiden linjastosuunnitelmat julkaistiin Nyssen verkkosivuilla. Ensimmäisissä yhteissuunnittelutilaisuuksissa kuntalaiset pääsivät itse suunnittelemaan linjastoja ja keskustelemaan pienryhmissä eri ratkaisuista.

Koko seudun ensimmäinen linjastoluonnos julkaistiin vasta yhteissuunnittelutilaisuuksien ja verkkokommentoinnin jälkeen. Yhteissuunnittelun lisäksi joukkoliikenteen asiantuntijat analysoivat todellisia pysäkkikohtaisia käyttäjämääriä ja kävivät läpi yksitellen jokaisen linjastopalautteen ja arvioivat siihen liittyvän muutosmahdollisuuden. Samaan aikaan huolehdimme, että prosessi sai hyvin näkyvyyttä mediassa. Linjastosuunnittelu eteni yhdessä kehittäen niin, että kesän 2018 jälkeen teimme palautteiden pohjalta vaihtoehtoisen linjastosuunnitelman. Tätä suunnitelmaa edelsi suunnitteluperiaatteiden läpikäyminen joukkoliikennelautakunnassa ajankohtaisten asioiden yhteydessä 29.8.2018. Ensimmäisessä vaiheessa lisääntyneen asiakasymmärryksen perusteella haluttiin muuttaa erityisesti liityntäliikenteiden suunnitteluperiaatetta. Lautakuntassa asian läpikäymisen jälkeen julkaisimme Nyssen nettisivuilla vaihtoehtoisen linjastosuunnitelman. Näiden molempien linjastosuunnitelmien pohjalta lähetimme lausuntopyyntöä linjastosuunnitelmista seudun kunnille, eri sidosryhmille sekä muille toimivaltaisille viranomaisille. Koko prosessin aikana kävimme myös useaan otteeseen suunnitelmia läpi eri sidosryhmien kanssa kuten palveluverkon, kaavoituksen ja liikennesuunnittelun sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Loppuvuodesta 2018 järjestimme vielä neljä vuorovaikutustilaisuutta; Lielahdessa, Linnainmaalla, Hervannassa ja Koivistonkylässä. Tammikuussa 2019 julkaisimme yhdessä kehitetyn, lähes lopullisen linjastosuunnitelman. Kevään aikana järjestettiin vielä muutamia asukastilaisuuksia, olimme esittelemässä linjastoa suositussa makettinäyttelyssä Tampere-talolla ja useampi media tarttui linjastosuunnitelmaamme. Vielä ennen lopullista päätöksentekoa linjastosuunnitelmasta ja koko projektista pidettiin joukkoliikennelautakunnalle perehdyttämisiltapäivä ja linjastoa sekä koko prosessia käytiin esittelemässä Tampereella eri valtuustoryhmissä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Keväällä 2019 Tampereen joukkoliikennelautakunnalle esiteltiin Linjasto 2021. Linjastoa edelsi yli vuoden mittainen asukasvuorovaikutus, johon sisältyi useita asukastilaisuuksia ja yli 5 000 läpikäytyä laadukasta kommenttia linjastosuunnitelmista. Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta teki linjastopäätöksen 11.4.2019. Tämän päätöksenteon jälkeen hyväksyttyä linjastosuunnitelmaa käytiin läpi syksyllä 2019 liikennöitsijöiden kanssa ja sovittiin uuden linjaston mukaisesta liikennöinnistä. Tampereen kaupunki teki linjastosuunnittelupäätöksen jälkeen päätöksen jatkaa ratikan rakentamista Koskipuistosta Sorin aukiolle marraskuussa 2019 (TRE:2401 /10.03.02/2019).

Linjasto 2021 -suunnittelun jälkeen linjastoa tarkennettiin erillisistä tarpeista johtuen Lempäälässä, Vesilahdella ja Pirkkalassa. Nämä tarkennukset linjastosuunnittelussa toteutettiin erillisinä projekteina ja niihin järjestettiin mahdollisuus kommentointiin sekä erilliseen vuorovaikutukseen. Vuoden 2020 lopussa toteutettiin vielä Pohjois-Tampereen liikkumiskysely, jolla kartoitettiin tulevaa Pohjois-Tampereen liikennöintiyhteyttä kilpailutukseen, jossa liikennöinti käynnistetään uusilla reiteillä kesäkuussa 2022. Pohjois-Tampereen liikkumiskyselyyn saatiin yli 400 palautetta ja näiden pohjalta esimerkiksi yhteyttä Kämmenniemestä Linnainmaalle ja Tampereen Keskustorille kehitetään merkittävästi.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vahvisti vielä päätöksenteossa kesäkauden 2021 (TRE:7268/08.01.01/2020) ja talvikauden 2021–2022 (TRE:5390/08.01.01/2020) joukkoliikenteen palvelutason. Talvikauden 2021–2022 aikataulut julkaistiin asukkaiden nähtäville ja kommentoinnille keväällä 2021, Linjasto 2021 -reittioppaassa. Viestintää linjastomuutoksista tehtiin laajasti ja myös kohdennettuna alueellisesti. Lisäksi jokaiseen kotitalouteen jaettiin Nyssen infolehti, jossa kerrottiin tulevista muutoksista.

Kaiken kaikkiaan koko linjastosuunnittelu on toteutettu yhdessä asukkaiden kanssa hyvin vuorovaikutuksellisesti. Osa muutoksista on erilaisia, kuin mihin aikaisemmassa linjastossa on totuttu. Kaikki Nysselle tulevat palautteet kerätään ja kootaan päätöksenteon tueksi kesäkauden 2022 ja talvikauden 2022–2023 joukkoliikenteen palvelutasopäätöksen osalta.

Linjakartta

Nyssen pysäkki-informaatiota uusittiin kesän 2021 aikana ja kaikille katoksin varustelluille pysäkeille asennettiin suuret pysäkkijulisteet. Pysäkkijulisteet sisältävät linjastotietoa, pysäkkikohtaiset aikataulut sekä opastusta lippu- ja maksukäytäntöihin. Pysäkkijulisteet on personoituja pysäkkikohtaisesti. Aikaisemmin pysäkeillä on ollut koko seudun linjakartta sekä pysäkkikohtaiset aikataulut. Tulostetut pysäkkikohtaiset aikataulut olivat poissa pysäkeiltä ratikan rakentamisen ajan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Uusi pysäkkituloste on herättänyt keskustelua ja joukkoliikenneyksikkö on saanut palautetta pysäkkijulisteen sisällöistä. Valtaosa asiakkaista on ottanut pysäkkijulisteet ilolla vastaan ja kehittävän palautteen pohjalta on tehty julisteeseen muutoksia.

Pysäkkijulisteet päivitetään aikataulukausittain. Kesällä 2021 julkaistua julistepohjaa on jo kehitetty selkeämpään muotoon.

Linjastopalautteet

Koillis-Tampere ja Itä-Tampere

Itä-Tampereelle on jätetty toivottuja harvavälisiä yhteyksiä suoraan Teiskontieltä Itsenäisyydenkadulle ja edelleen Keskustorille. Linjalla 90 mahdollistetaan päivittäinen yhteys tällä yhteysvälillä. Linjan liikennöintiä kehitetään pohjois-Tampereen liikkumiskyselyn pohjalta kesäkauden 2022 alusta lähtien. Muilta osin liikennöinti itä-Tampereelta kohti keskustaa on Taysin ja keskustan välillä päällekkäistä liikennettä ratikan kanssa. Itä-Tampereelta on jätetty runkotasoinen yhteys keskustaan linjalla 6, jossa vuorotarjonta on tiheä ja vuoroja on paljon. Lisäksi itä-Tampereelta on linjalla 7 Jankan ja Hakametsän kautta järjestetty vaihdoton ja tiheästi liikennöinti yhteys Tampereen keskustaan ja edelleen länsi-Tampereelle. Syöttöliikenteellä tarjotaan yhteys jokaiseen Taysille saapuvaan ratikkaan linja 18 (Atala - Linnainmaa - Tays) tai joka toiseen Taysille saapuvaan ratikkaan (linjat 17 Vehmainen - Linnainmaa - Tays ja 16 Irjala - Takahuhti - Tays - Kissanmaa - Hakametsä). Syöttölinjoilla tarjotaan tiheämpi vuorotarjonta kuin aikaisemmin alueilla liikennöidyillä linjoilla sekä uutena esimerkiksi yhteys omaan aluekeskukseen tai kaupalliseen keskittymään.

Leinolan ja Vestonkadun osalta linjalla 17 tarjotaan nykyisellään yhteys joka toiseen Taysilta lähtevään ratikkaan. Palvelutarjonta on kehittynyt aiemmasta joukkoliikenteen palvelutasosta huomattavasti, kun ennen linjalla 17 liikennöitiin arkisin 3 vuoroa tunnissa ja viikonloppuisin 2 vuoroa tunnissa. Linjan 17 aikataulut on kytketty ratikkalinjan 1 liikennöintiin. Tämän vuoksi liikennöintiä on muuttunut aiemmasta. Tampereen seudun joukkoliikennelautakunta teki päätöksen linjan 17 liikenteen poistamisesta öisin ja varhaisaamuissa Leinolankadulta jo kesäkauden 2020 alussa (TRE:6991/08.01.01/2019). Tuolloin liikennettä öisin ja varhaisaamuissa siirrettiin linjalle 25 välille Linnainmaa - Keskustori. Leinolankadulta ja koko Vehmaisten alueelta on alle kilometrin matka runkolinjalle, jolla tarjotaan yön ja varhaisaamun liikennöintiä. Linjalla 7 korvattiin aikaisempaa linjaa 25, jolla tarjottiin yhteys Linnainmaalta Jankan kautta Hakametsään ja edelleen Kalevanrinteen kautta keskustaan.

Vehmaisten ja Holvastin alueelta on jo ennen Linjasto 2021 -muutosta toivottu yhteyttä Kaukajärvelle. Tätä tarvetta on tarkasteltu ja todettu, että Vehmaisista yhteys tapahtuu linjalla 40 tai linjalla 17 ja vaihtaan linjaan 38 Aitolahdentiellä, jolla tarjotaan yhteys Kaukajärvelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhteys Linnainmaalta Kalevaan esimerkiksi Kalevan uintikeskukselle toteutuu Linnainmaalta edelleen vaihdottomasti. Linjalla 7 tarjotaan yhteys Linnainmaalta Jankan kautta Hakametsään ja edelleen Kalevanrinteen kautta keskustaan. Kalevanrinteellä voi linjalta 7 jäädä pois Takojankadun pysäkillä, josta kävely matka uintikeskukselle on noin 500 metriä. Matka on siis noin 150 metriä pidempi kuin Sammonkadun pysäkiltä. Lisäksi Kalevan uintikeskukselle on mahdollista kulkea Linnainmaalta linjoilla 6, 28, 29 ja 90. Kaikki linjat kulkevat Teiskontiellä Hippoksen pysäkillä, josta matka Uintikeskukselle on noin 600 metriä.

Risson osalta linjareittiä on tutkittu, mutta nykyisellä katuverkolla paras mahdollinen palvelu saadaan rakennettua Atanväylälle linjalla 29. Linja 18 palvelee Atalasta Piettasekadun kautta yhteyttä Taysille ja taas linjalla 6 mahdollistetaan yhteys Vatialasta ja Holvastista Mäentakusenkadun kautta kohti keskustaa. Koillis-Tampereella yhteys linjoilla 90 ja 28 hidastuisi merkittävästi, mikäli linjoilla kierrettäisiin ensiksi Atanväylä ja tämän jälkeen joko Mäentakusen- tai Piettasekatu. Tällä hetkellä Atanväylälle ainoa yhteys on saatu rakennettua linjalla 29. Linjalla 29 mahdollistetaan Rissosta yhteys Linnainmaalle kaupallisiin ja julkisiin palveluihin sekä muiden linjojen kyytiin.

Aloitteessa on nostettu esiin ikäihmisten liikkumisen mahdollistaminen joukkoliikenteellä. Suunnittelussa on ollut tavoitteena ottaa mahdollisimman hyvin huomioon kaikki käyttäjäryhmät lapsiperheistä vanhuksiin. Ali-Huikkaantiellä arvioitiin linjastoratkaisussa myös silloiset palveluliikenteen tarpeet ja pyrittiin yhteensovittamaan palveluliikenteen ja muun joukkoliikenteen tarjontaa. Ali-Huikkaantiellä liikennöi edelleen linja 16, alueella linjan reitti kuitenkin muuttui niin, että kadulta poistui kaksi bussipysäkkiä. Vastaavasti uudella reitillä pystyttiin vastaamaan muuttuvaan maankäyttöön - Ali-Huikkaantien toiseen päähän perustettiin kaksi uutta pysäkkiparia. Ali-Huikkaantiellä pisin pysäkkiväli on 650 metriä. Ali-Huikkaantien kahden poistetun pysäkin matkustajamäärät olivat lokakuussa 2020 Lautasenkatu-pysäkin osalta 29 nousua arkipäivisin ja Ali-Huikkaantie 21-pysäkin osalta 20 nousua arkipäivisin. Nykyiseltä linjan 16 pysäkiltä Lautasenkatu matkustajamäärä arkipäivisin lokakuussa 2021 on ollut 24 nousua ja Laalahdenkadun pysäkiltä 14 nousua ja Yli-Huikkaantien pysäkiltä 7 nousua.

Hervanta ja Annala

Hervannan osalta ratikka liikennöi Hervannan läpi Insinöörinkadulla ja Hervannan valtaväylällä Sammonkadun kautta Tampereen keskusta-alueelle. Muut Hervannasta tulevat linjat toimivat niin syöttöyhteyksinä ratikalle kuin vaihtoehtoisena yhteytenä Tampereen keskustaan. Linjoilla 5 ja 6 tarjotaan tiheällä vuorotarjonnalla yhteys keskustaan. Lisäksi Hervannan muut linjat mahdollistavat yhteyden niin Hervannan ratikkapysäkeille kuin vaihtoehtoista reittiä Tampereen keskusta-alueelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Koillis-Tampereen ohella myös Hervannassa nopein yhteys Tampereen keskusta-alueeseen muodostuu vaihdollisesta yhteydestä bussin ja ratikan välillä.

Etelä-Hervannan osalta linjastosuunnittelussa käytiin läpi eri vaihteita ja suunnitelmia linjaston osalta. Yhtenä vaihtoehtona esimerkiksi Näyttelijäntien alueelle osoitettiin kaavassa merkittyä Eero Roineen kadun joukkoliikennekadun puhkaisemista. Tätä kuitenkin alueen asukkaiden osalta vastustettiin. Näyttelijäntielle pohdittiin erilaisia ratkaisuja, myös syöttöliikennettä, mutta lopullisessa linjastosuunnitelmassa tultiin tulokseen, että harvoin kulkevaa syöttöliikennettä ei kannattaisi järjestää, sillä merkittävä osa Näyttelijäntien alueesta ja asukkaista on alle 500 metrin päässä etelä-Hervannan ratikkapysäkistä. Näyttelijäntieltä saatiin ennen korona-aikaa alle 300 nousua päivässä. Tämä tarkoittaa, että vuoro-kohtainen matkustajamäärä Näyttelijäntien kadulla oli alle 3 nousua per vuoro. Näistä alle 300 arkipäivän nousuista yli 40 % tapahtui Näyttämönkadun pysäkillä, josta nykyisin on etelä-Hervannan ratikkapysäkillä on alle 250 metriä matkaa. Osalla Näyttelijäntien kadun asukkaista paras yhteys joukkoliikenteen pysäkillä muodostuu kulkemalla Hermiankadulle. Itä-Näyttelijäntien kadun asukkaille rakennettiin Hervannantielle pysäkit linjan 13 reitille. Alueelta ei ole tällä hetkellä yhteyttä Hervantajärven ratikkapysäkillä, johtuen asukkaiden vastuksesta alikulun järjestämiseen Ruskokehän ali. Näyttelijäntien kadun osalta vaikutustenarvioinnissa on osoitettu mahdollisuus liikennöidä Näyttelijäntien kadulla linjalla, jossa oli osoitettu joukkoliikennekadun puhkaisu Eero Roineen kadun kautta. Tässä materiaalissa kyseessä oli kuitenkin vasta vaikutustenarvioinnista ja mahdollisista bussireiteistä. Linjastoa suunniteltiin omana kokonaisuutenaan ja yhdessä asukkaiden kanssa, minkä johdosta lähes kaikki vaikutustenarviointiin suunnitellut linjareitit ovat muuttuneet. Hervannassa testataan ensi vuoden alussa robottiautoa, jolla haetaan ratkaisuja lyhyiden matkojen tekemiseen. Robottiautokokeilun jälkeen voidaan reititystä pohtia ja hakea ratkaisua myös Näyttelijäntien kadun liikennöintiin tulevaisuudessa.

Näyttelijäntien kadun joukkoliikenteen suunnittelun yhteydessä liikennesuunnittelu teki omaa työtään Hervannan liikkumisselvityksestä. Tämän työn myötä Näyttelijäntien kadulla joukkoliikenteen väistyessä pystytään kehittämään kevyen liikenteen yhteyksiä. Kaupungin tavoiteaikataulussa on, että Näyttelijäntien kadulla voitaisiin toteuttaa kevyen liikenteen parannustoimenpiteitä kesällä 2022.

Hermiankadulle on rakennettu ratikkapysäkki valmiiksi, mutta tällä hetkellä sen liikennöintiä ei ole nähty järkeväksi. Hermiankadun pysäkkiä on hankalaa ottaa mukaan suunniteltuun linjastoon tyydyttävällä palvelutasolla alentamatta eteläisen Hervannan palvelutasoa merkittävästi. Hervannan ratikka kulkee keskimäärin 7,5 minuutin välein. Jos olisi käytössä Hermiankadun pysäkki, voitaisiin sille ajaa maksimissaan 1/2 vuoroista, koska Etelä-Hervannan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ja Hervantajärven pysäkki jäisi muutoin ilman palvelua. Tämä 15 minuutin vuoroväli on melko harva ja olisi todennäköistä, että moni kulkisikin Hervannan kampus -nimiselle pysäkillä (Mikontaloille), josta ratikat kulkisivat 7,5 minuutin välein. Hermiankadun alue on kuitenkin 600 metrin sisällä tuolta pysäkiltä. Muunlaisiakin liikennöintimalleja on tutkittu, mutta toteuttamiskelpoisia ei ole löydetty. Tulevaisuudessa nähdään mahdollisena ratkaisu, jossa ratikat ajavat 5 minuutin välein ja niistä joka toinen ohjataan Hermiankadulle. Ratikkaliikenteen helppokäyttöisyys ja pysyvät reitit ei myöskään sovi Hermiankadun arkipäivään painottuvaan kysyntään.

Yhteys Hervannasta Taysiin toteutuu nykyisin linjalla 38, jolla mahdollistetaan Lukonmäestä ja Kaukajärveltä yhteys Linnainmaan kautta Taysille. Lisäksi matkustajamääräseurannassa olemme havainneet, että linjalla 6 tehdään merkittävästi vaihdottomia matkoja Länsi-Hervannasta Lukonmäen ja Messukylän sekä lidesrannan kautta Taysille. Lisäksi tämän yhteyden pystyy toteuttamaan joko yhdistämällä ratikkalinjan 3 ja bussilinjan 16 tai vaihtamalla ratikasta ratikkaan Sammonaukion pysäkillä. Yhteys Hervannasta Hatanpään sairaalalle toteutuu edelleen linjalla 13, jolla tarjotaan päivittäinen yhteys Hervannan ja sairaalan välillä.

Linjastosta on karsittu päällekkäiset bussi- ja ratikkalinjat. Näin joiltain alueilta yhteys Tays keskussairaalalle muuttuu vaihdolliseksi. Näin käy esimerkiksi välillä Vuores - Hervanta - Tays keskussairaala, kun ratikka 3 korvaa linjan 5 reittiosuuden Hervannasta Hakametsään asti. Vuoreksesta voi matkustaa keskustaan linjoilla 5 tai 35 ja vaihtaa ratikkaan 1 Sorin aukiolla tai Koskipuistossa. Linja 35 taittaa matkan keskustaan 19 minuutissa. Ratikka 1 ajaa Tays keskussairaalalle 11 minuutissa. Odottelu-aika vaihtopysäkillä ei ole pitkä, sillä ratikka palvelee tiheällä vuorovälillä. Linjan 35 vuorotarjontaa tarkastellaan suhteessa kysyntään. Vuoroja on seuraavaan kauteen helppoa lisätä, mikäli kysyntä kattaa suuren osan lisäkustannuksista. Olemme saaneet palautetta nyt linjan 35 aikatauluista ja niitä tarkennetaan viimeistään tulevaan kauteen.

Annalan linjojen 9 ja 19 osalta on aikataulua tarkkailtu syksystä lähtien ja todettu, että bussit ovat kulkeneet ensisijaisesti Annalasta keskustaan suunnitellusti aikataulun mukaisesti. Lentävänniemestä keskustaan ja edelleen Annalaan molemmilla linjoilla on ollut joitain aikatauluhaasteita, johtuen Paasikivenkadun sekä Paasikiventien työmaista ja Hämeenpuiston ruuhkautumisesta, kun Sepänkatu on ollut liikenteeltä pois käytöstä.

Hikivuoren yhteys toteutetaan nykyisinkin linjalla 9. Linjalla mahdollistetaan yhteys Kaukajärvelle ja Messukylään sekä Keskustorille. Yhteydestä Ylisenkadulle entiselle linjan 20 päätepysäkillä luovuttiin linjastosuunnittelun yhteydessä. Päätepysäkillä tapahtui useita vaaratilanteita, kun mäestä ei päästy huonolla säällä tai heikon kunnossapidon vuoksi ylös busseilla Hikivuorenkadulle. Nykyisellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ratkaisullaan linjalla 9 tarjotaan yhteys entiseltä linjan 20 päätepysäkiltä alle 250 metrin päässä sijaitsevaan bussipysäkkiin.

Hirvikallion asuinalueen osalta yhteyksiä on kehitetty, kun linja 19 liikennöi nykyisin päivittäin Hervannasta Ruskon ohi Annalaan ja edelleen keskustaan. Aikaisemmin linja 20 liikennöi vain maanantaista lauantaihin Annalan ja Ruskon kautta Hervantaan. Kaupungilla on käynnistetty suunnittelu Kaipasen entisen päätepysäkin käytöstä ja hyödyntämisestä linjan 19 reitillä. Ratkaisu vaatii suunnitelmaa ja rakentamista alueelle. Kaipasen päätepysäkin muokkaaminen voitaisiin toteuttaa aikaisintaan kesällä 2022.

Hallilla, Turtola ja Nekala

Hallilan alueelta on ratikkalinjalla 3 yhteys Keskustorille. Hallilan joukkoliikenne on muilta osin ratkaistu linjalla 13, jolla mahdollistetaan yhteys Hervantaan, Hatanpäälle ja Tampereen keskusta-alueelle Ratinanrantaan sekä Tuulensuuhun. Linja liikennöi Taatalan alueelta, jossa on mahdollista vaihtaa runkolinjoille 5 ja 50 sekä Hatanpään valtatie kautta, jossa vaihtoyhteys runkolinjalle 8 on mahdollista. Koko Hallilan alue on alle 1,5 kilometrin säteellä ratikkapysäkistä. Jokaisen ratikkapysäkin kevyen liikenteen yhteyksiä on tarkasteltu kaupungin erillishankkeissa. Lisäksi jokaiselle ratikkapysäkillä sijoitetaan katoksellisia pyörätelineitä. Hallilasta on aikaisemmin mahdollistettu vaihdoton yhteys omien neuvolapalveluiden pariin, mutta nykyisellä linjastolla tätä ei enää vaihdottomasti tarjota. Aikaisemmin Veisusta, Finninmäestä ja Lukonmäestä sekä Palvaanniemestä ei ole tarjottu yhteyttä omiin lähineuvolapalveluihin Mustametsään vaihdottomasti. Uudessa linjastossa Veisusta tarjotaan jatkossa vaihdoton yhteys Mustametsän neuvolapalveluihin, mutta edellä mainituista Finninmäestä, Lukonmäestä ja Palvaanniemestä sekä nykyisin Hallilasta yhteys omiin neuvolapalveluihin on vaihdollinen. Hallilasta mahdollistetaan kuitenkin päivittäiseen liikkumiseen vaadittava koulupolun mukainen yhteys Hervantaan.

Linjan 13 reittiä keskustassa on suunniteltu muutettavaksi kesäkauden 2022 alussa. Linjalla haluttiin saada asiakaskokemuksia ja matkustajaseuranta linjasta, joka kulki Ratinanrannan kautta. Matkustajaseurannan perusteella linjalla 13 tehdään merkittävä määrä matkoja Lielähti - Tesoma ja Hervanta - Hatanpään sairaala välillä. Tämä viittaa siihen, että linjalla ei niinkään tehdä tai nousta keskusta-alueen pysäkeiltä. Päätös linjan 13 keskustan reitistä tuodaan joukkoliikennelautakunnan päätettäväksi joulukuussa 2021 ja mahdollisella uudella linjareitillä aloitetaan liikennöinti kesäkauden 2022 alussa.

Turtolan linjalla 14 mahdollistetaan yhteys Muotialan ja Korkeinmäen eteläalueelta omaan lähikouluun Nekalaan. Asiasta saatiin paljon palautetta Linjasto 2021 -suunnittelussa, lisäksi yhteydellä varmistetaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

muun muassa yhteys Korkinmäen ja Muotialan alueelta alueen neuvolapalveluihin Mustametsään.

Linjan 31 lakkauttamispäätös perustui matkustajamäärän vähyyteen. Linjalla 31 tarkastettiin usealta vuodelta matkustajamääriä ja nykyisessä linjastossa linjalla 14 saatiin rakennettua entisen linjan 31 isolle käyttäjäryhmälle koululaisille vaihdoton yhteys omaan lähikouluun Nekalaan. Korkinmäestä on mahdollista kulkea Hallilan ratikkapysäkille, jonne matkaa on alle kilometri. Ratikalla pystytään tarjoamaan merkittävästi parempi joukkoliikenteen palvelutaso kuin aikaisemmalla linjalla 31. Lisäksi Veisussa asukkaille mahdollistetaan edelleen yhteys linjalla 14 Turtolaan ja Tampereen keskusta-alueelle ja uutena yhteys Nekalaan omaan lähineuvolaan sekä rautatieasemalle.

Länsi-Tampere

Tesoman runkolinjojen osalta pohdittiin, että nykyisellä maankäytöllä linjat 7 ja 8 palvelevat tiivistä Kohmankaarta ja Ristimäkeä, Mediapolista ja tulevaa Tohlopinrannan asuinalueita. Nyt, kun Tesoman valtatie varrella on lähdössä uusia maankäytön hankkeita eteenpäin, voidaan toisen tiheästi liikennöidyn linjan reittiä miettiä uudelleen seuraavien joukkoliikenteen kausittaisten palvelutasopäätösten yhteydessä.

Pohjois-Tampere

Pohjois-Tampereen linjastoa on suunniteltu yhdessä asukkaiden ja alueen koulujen kanssa vuosina 2020 ja 2021. Tuolloin linjastoa suunniteltiin tulevan liikenteen mukaisesti. Uudella linjastolla aloitetaan pohjois-Tampereella kesäkauden 2022 alussa. Uudella linjastolla on pyritty ratkaisemaan erilaisia ongelmia, joista Nysse on saanut palautetta. Esimerkiksi yhteys Aitoniemestä Kämmenniemen kouluun paranee ja vuoroja Aitoniemeen lisätään. Samoin Pulesjärventieltä linjan 92 reitillä lisätään joukkoliikenteen tarjontaa ja reitillä on huomioitu eri koulupolun mukaisten koulujen tarpeita. Pulesjärventie ja sen kunnossapito kuuluvat Pirkanmaan ELY-keskukselle. Pirkanmaan ELY-keskus teki yhdessä Tampereen kaupungin kanssa 2000-luvun alussa Nurmi-Sorilan suunnittelun, jonka yhteydessä arvioitiin sitä, miten Pulesjärventien kevyen liikenteen yhteyttä voitaisiin kehittää. Suunnitelmasta tehtiin myös kustannusarvio. Suunnitelmasta keskustellaan yhdessä kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa, voitaisiinko hanke toteuttaa tulevaisuudessa MAL-hankkeena sen sijaan, että se toteutettaisiin kaupungin omana hankkeena.

Kaiken kaikkiaan koko Tampereen seudun linjastomuutos on ollut historiallisen suuri. Sen valmisteluaika ja prosessiin sisällytetty vuorovaikutuksen määrä on ollut historiallisen laaja. Nysse on saanut linjastomuutoksista palautetta. Kaikki palautteet luetaan ja käsitellään ja jokaiseen palautteeseen yritetään löytää ratkaisua. Joukkoliikenteen suunnittelu on aina erilaisten tarpeiden yhteensovittamista. Yli 50-paikkaisella bussilla ei pystytä tarjoamaan yksilöllistä palvelua. Yhdellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

asuinaluetta palvelevalla bussilinjalla ei voida vaihdotta mahdollistaa kaikkia matkustustarpeita. Yksittäisen palautteen pohjalta tehdään aina arviointi muutoksen vaikutuksista muihin matkustustarpeisiin ja haetaan mahdollisimman laajaa joukkoa palveleva kompromissi. Kaikki linjastosta tulleet palautteet luokitellaan ja yhdessä linjojen matkustajamäärän kanssa, ja ne tuodaan joukkoliikenteen kesäkauden 2022 ja talvikauden 2022–2023 päätöksenteon tueksi. Muutoksen vaikutustenarviointia on pystytty tekemään vasta linjaston käyttöönoton jälkeen, joten kokonaisuutta ei ole voitu arvioida aiemmin. Vuorovaikutteisen suunnittelun ansiosta palautteita ei ole kertynyt suunnattomasti aiempaa enemmän.

Linjastomuutokseen liittyy kuitenkin useita yksityiskohtia, jotka vaikuttavat suhteellisen pieneen joukkoon joukkoliikenteen käyttäjiä. Näitä yksityiskohtia hiotaan ja ajan kuluessa linjastoon kehitetään entistä parempia ratkaisuja.

Nyssen matkustajamäärästä noin 63 % tehdään tiheästi liikennöidyillä runkolinjoilla 1-10 ja 19. Nämä kulkevat kaupungin läpi ja tarjoavat yhteyden keskustan solmupisteisiin kuten Keskustorille, Koskipuistoon tai Sorin aukiolle. Näiden lisäksi Tampereen keskustaan saapuu seudun kunnista päälinjat 40, 50, 70 ja 80, joilla tehdään noin 8 % kaikista Nysse-matkoista. Runkolinjoilta ja seudun päälinjoilta saadaan kuitenkin todella vähän palautetta liittyen linjareittiin tai vuorotarjontaan. Linjoilla liikennöidään tiheästi ja laajoilla liikennöintiajoilla. Linjoilla tehdään lähes kolmeneljännestä kaikista Nysse-matkoista. Tampereen kaupunkiseudulla joukkoliikenteen järjestäminen katetaan merkittävältä osin lipputuloilla. Nykyisellä kustannustasolla ei pystytä kohdentamaan palvelua niin kattavasti, että jokaiseen matkustustarpeeseen pystyttäisiin tarjoamaan joukkoliikennepalvelua.

Asiakastyytyväisyysmittausta tehdään kuukausittain linjakohtaisesti koko seudun joukkoliikenteessä. Asiakastyytyväisyysmittauksen pohjalta suurin osa asiakkaistamme ovat erittäin tyytyväisiä nykyiseen reititykseen ja palvelutasoon. Syksyllä 2021 toteutetun asiakastyytyväisyysmittauksen pohjalta 85,8 % Nyssen matkustajista piti bussilinjan reittiä itselleen omiin tarpeisiinsa sopivana. Asiakastyytyväisyysmittauksen tulosta voidaan myös verrata Nyssen matkustajamäärätietoihin, joissa lähes 75 % kulkee linjoilla, joilla mahdollistetaan yhteys Keskustorille tai Koskipuistoon. Näiden lisäksi muilla linjoilla on onnistuttu luomaan reitti, jolla mahdollistetaan matkustajakysynnän pohjalta esimerkiksi yhteys omaan lähikouluun tai terveystarpeiden piiriin. Näiden tietojen pohjalta saadaan selkeästi kuva siitä, että merkittävä osa uuden linjaston käyttäjistä on tyytyväisiä linjastoratkaisuun ja käyttää joukkoliikennettä päivittäisessä kulkemisessaan. Joukkoliikenteen suunnittelu edellyttää kompromisseja, joilla toteutamme joukkojen ehdoilla palveluja joukoille.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Tampere

Tampereen kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta

10.11.2021

11/2021

11 (12)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§95

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)